

Wstęp

Zeszyty Naukowe KUL 60 (2017), nr 4 (240)

Obecny tematyczny numer Zeszytów Naukowych KUL poświęcony jest osobie, twórczości i dziełu bł. Edmunda Bojanowskiego (1814-1871). Rozpoczęte w 2007 r. opracowanie pozostających w rękopisie notatek autorstwa bł. Edmunda Bojanowskiego przyczyniło się do udostępnienia w 2016 r. całości jego spuścizny. Służyła temu m.in. realizacja naukowego projektu badawczego „Edycja krytyczna notatek Edmunda Bojanowskiego *Prace, szkice i notatki Edmunda Bojanowskiego. Inedita; Kompendium edukacyjne Edmunda Bojanowskiego*” dzięki współpracy Federacji Sióstr Służebniczek NMP z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II. Zaangażowanie wyspecjalizowanych jednostek naukowo-badawczych: Instytutu Leksykografii i ABMK KUL z kompetentną kadrą umożliwiło wykorzystanie nowoczesnych narzędzi badawczych dla interdyscyplinarnego opracowania źródeł w międzypokoleniowym zespole badawczym pod kierunkiem Rady Naukowej. Efektem jest publikacja *Prace, szkice i materiały Edmunda Bojanowskiego. Inedita* oraz opracowane na tej podstawie *Kompendium edukacyjne Edmunda Bojanowskiego*. Publikacje te otrzymały nagrodę Stowarzyszenia Wydawców Katolickich Feniks 2017. Odbyły się także kolejne ogólnopolskie naukowe konferencje promocyjne, które miały miejsce w: Lublinie - 10 III 2017 r. w KUL, pt. *Perły polskiej myśli edukacyjnej. Nowe źródła do poznania myśli i dzieła Edmunda Bojanowskiego*; w Gostyniu – Grabonogu, 1 IV 2017 r., pt. *Aktualność przekazu źródeł i myśli pedagogicznej Edmunda Bojanowskiego dla współczesnej edukacji* oraz w PWT Collegium Bobolanum w Warszawie, 28 X 2017 r., pt. *Ochronić wychowując. Promocja dzieł i myśli pedagogicznej błogosławionego Edmunda Bojanowskiego*.

W kontekście tych wydarzeń prof. Krzysztof Maćkowiak wskazał na nowe możliwości badań życia i dzieła E. Bojanowskiego po pełnej edycji jego spuścizny rękopiśmiennej. Przedstawił także projekt przygotowania monografii poświęconej umysłowości oraz naukowej indywidualności Bojanowskiego. W jego realizacji wskazał potrzebę stosownych badań przygotowawczych, rozpisanych na kilka powiązanych ze sobą etapów¹. Biorąc pod uwagę inter-

¹ K. Maćkowiak, *Nowe możliwości badań życia i dzieła Edmunda Bojanowskiego po pełnej edycji jego spuścizny rękopiśmiennej*, referat, Grabonóg 2017.

dyscyplinarny charakter opublikowanej spuścizny, podjęta została inicjatywa przygotowania numeru tematycznego Zeszytów Naukowych KUL, by ukazać wielostronność zainteresowań Bojanowskiego, aspekty integralnego ujmowania człowieka i świata, jego format intelektualny i duchowy oraz kontakty i zaangażowanie społeczne.

Refleksja Ks. Kard. Zenona Grocholewskiego nad najpoważniejszym tytułem wielkości, jakim jest świętość bł. E. Bojanowskiego stanowi wprowadzenie do prezentowanych zagadnień dotyczących jego biografii, twórczości i dzieła, w których zdobywał ją przez współdziałanie z łaską Bożą w normalnych warunkach swego życia. Obejmują one także pełny kontekst dziedzin wiedzy, które zajmowały Bojanowskiego, a są to: literaturoznawstwo, językoznawstwo, krajoznawstwo i regionalistyka, historia, etnografia, folklor, teologia, pedagogika. Podejmowane przez niego tematy tworzą pewien system myślenia, który urzeczywistniał się w jego życiu, twórczości i działalności.

Po prezentacji biografii Bojanowskiego, Autorzy poszczególnych artykułów przybliżają efekty jego poszukiwań naukowych, różne aspekty szczególnych wskazań i działań oraz rozwijającego się dzieła, jakim jest koncepcja ochron oraz założone przez niego Zgromadzenie Sióstr Służebniczek. We wszystkich tekstach następuje odniesienie do dorobku badawczej i twórczej aktywności Bojanowskiego w wymienionych wyżej obszarach wiedzy, które choć w różnym stopniu były przedmiotem jego zainteresowania, zawsze z zachowaniem zasady harmonijnego ujmowania rzeczywistości w wymiarze natury, religii i historii. W poszczególnych artykułach Autorzy prezentują jego myśl i dzieło w aspekcie literackim (J.F. Fert), wydawniczym (M. D. Rozwadowska), historii regionalnej (Ł. Puślecki), historii zgromadzenia (W. Rozynekowski), filozofii wychowania (M. Krasnodębski), kulturoznawczym (E. Sakowicz), katolickiej nauki społecznej (ks. I. Stolarczyk), w różnych ujęciach teologiczno-pedagogicznych (ks. A. Jasnos, D. Belina, ks. D. Konopko, ks. A. Łuczyński, ks. J. Zjawin). Po tym zostały ukazane wymiary aktualności charyzmatu i myśli bł. Edmunda współcześnie oraz ich aplikacji w różnych warunkach społeczno-kulturowych (s. M. L. Opiela, s. A. Spyra). Ważnym dopełnieniem są zaprezentowane w formie wspomnień doświadczenia swoistej obecności bł. Edmunda poprzez jego pisma i dzieła realizowane współcześnie (ks. A. Weiss, S. Nowak). W ostatniej części numeru zawarte są recenzje publikacji edycji krytycznej (ks. S. Musiał) i kompendium edukacyjnego (M. Jurczyszyn).

Dziękujemy Autorom reprezentującym różne dziedziny wiedzy, którzy ukazali osobę, myśl i dzieło bł. E. Bojanowskiego w interdyscyplinarnym kontekście. Może to stanowić nowe inspiracje i zachętę do realizacji wspomnianego projektu monografii oraz wskazanie, by poszczególnych aspektów jego naukowej indywidualności nie analizować w izolacji.

Recenzentom niniejszego numeru wyrażamy wdzięczność za uwagi udoskonalające przekaz i poziom naukowy artykułów.

Panu Stefanowi Bieszczadowi dziękujemy za wsparcie i umożliwienie publikacji niniejszego numeru, a tym samym ukazanie sylwetki bł. E. Bojanowskiego w pełnym kontekście jego spuścizny oraz dynamizmu jego twórczej i dobroczynnej działalności, będącej także dziś przykładem i wyzwaniem dla innych.

s. dr hab. Maria Opiela, prof. KUL
ks. mgr lic. Andrzej Jasnos